

Список використаних джерел:

1. Петлін В.М. Конструктивна географія / В.М. Петлін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 544 с.
2. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Тернопільській області у 2015 році. – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://ecoternopil.go.ua/index.php/stan-dovkillya/regdopovid>

Кормишова А.О.*бакалавр,**Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова***ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА КРИВОГО РОГУ
ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН МІСТА**

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей комплексного соціально-економічного розвитку міста Кривий Ріг та визначення його ролі у територіальному поділі праці України з використанням елементів суспільно-географічного аналізу.

Проблемою міста є його екологічний стан. Результати, які одержали фахівці Держкомстату, досліджуючи кількість викинутих в атмосферу шкідливих речовин за минулий рік свідчать, що найбруднішим містом України протягом багатьох років є місто Кривий Ріг. Отож, обрана тема є без сумніву актуальна.

Кривий Ріг — важливий промисловий центр Дніпропетровської області та індустріально розвиненого східного регіону загалом. Економіка міста базується на видобутку та переробці руд, з огляду на те, що місто розташоване на території Криворізького залізорудного басейну – найбільшого в Україні басейну з покладами багатих залізних руд, що посідає 6-е місце у світі та 2-е в Європі. Основною обробною галуззю у м. Кривий Ріг є виплавка металу. «АрселорМіттал Кривий Ріг» – найбільше металургійне підприємство з повним циклом в українській гірничо-видобувній і металургійній галузях, є головним виробником чавуну і сталі у місті.

У Дніпропетровській області зберігається більше 120 млн т радіоактивних відходів і їх кількість постійно зростає. Щорічно в Дніпропетровській області з хвостосховищ відходів видобутку і переробки уранової руди, роботи гірничодобувної і металургійних підприємств виділяються радіонукліди загальною активністю близько 300 тис кюрі, що в 1,5 рази більше, ніж випало під час аварії на Чорнобильській АЕС по всій Україні поза 30-кілометровою зоною. У окремих приміщеннях Дніпропетровська середньорічна доза опромінювання в 5-6 разів вище гранично допустимого рівня, встановленого Законом України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань». А в окремих місцях Жовтих Вод, Дніпродзержинська, Кривого Рогу – в 10-35 разів вище.

За 2015 рік в Кривому Розі викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря становили:

- Тверді – 52,9 тис тонн.
- Газоподібні – 273,9 тис тонн.
- При здійсненні масових вибухів – 3,05 тис тонн.
- Всього забруднюючих речовин – 326,8 тис тонн [1].

За оцінками екологів, в 2013 році підприємствами Кривого Рогу було викинуто у повітря 470 кг шкідливих речовин у розрахунку 1 жителя. Звідси велика кількість онкозахворювань, слабкий імунітет в дітей, зростання алергічних і серцево-судинних захворювань [1].

У Кривому Розі налічується близько 6 000 підприємств. Промисловий комплекс міста складається з 73 великих та середніх підприємств різних галузей: чорної металургії, машинобудівної, будматеріалів, хімічної, поліграфічної, деревообробної, легкої, харчової тощо. У Криворізькому басейні розташовано вісім з одинадцяти підприємств України з видобутку та переробки залізорудної сировини. Тому головною містоутворюючою галуззю, яка визначає профіль міста у територіальному розподілі праці, є чорна металургія. Це потужний виробничий комплекс, що включає в себе гірничо-металургійний комбінат, чотири гірничо-збагачувальних і один залізорудний комбінати, два рудоуправління, три рудоремонтних заводи. Переважна номенклатура цієї галузі: залізна руда, концентрат, агломерат, обкотиші, чавун, сталь, готовий прокат.

Основними підприємствами, які впливають на екологію міста є: ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» 83,41%, ПАТ «ЄВРАЗ Суха Балка» 0,05%, ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» 0,36%, ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат» 0,78%, ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат» 11,31%, ПАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат» 2,9%, ПАТ «ХайдельбергЦемент Україна» 0,58%, ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» 0,59%, СП ПАТ «ММК ім. Ілліча» ГЗК «Укрмеханобр» 0,02%.

В місті видобуток ведеться не тільки шахтним, але і кар'єрним способом, що призводять до знищення значних площ сільськогосподарських угідь. Саме тому проблема рекультивації земель з кожним роком здобуває дедалі більшу гостроту для південного сходу України. Але саме процес рекультивації впливає на екологічний стан міста.

Нами було проведено опитування на одному з підприємств Кривого Рогу ООО «ШЛЯХБУД КР», серед людей, які там працюють, для дослідження їхньої думки щодо екології їхньої місцевості та робочого місця, чи відчувають вплив підприємств на своєму здоров'ї.

Опитано 48 працівників ООО «ШЛЯХБУД КР», з них 12 осіб відповіли, що не відчувають на собі впливу підприємства, 23 особи стверджують що гостро відчувають на собі вплив підприємства, проте це позитивно відзначається на заробітній платі, 13 осіб стверджують, що їхнє здоров'я помітно погіршилось та не мають ніякого відшкодування.

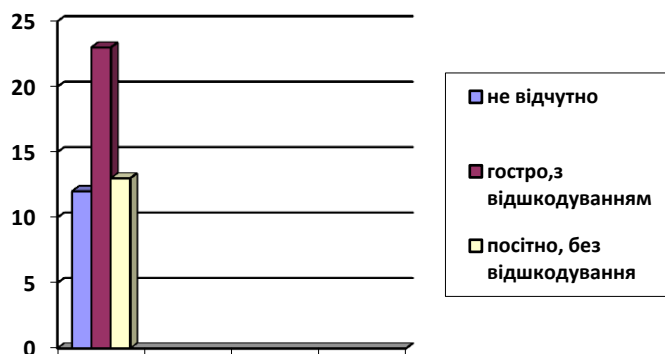

Рис. 1. «Вплив підприємств немешканців міста»

Джерело: розроблено авторами

Отже, сучасний Кривий Ріг – це велике індустріальне місто, про що свідчить той факт, що місячний обсяг виробництва промислової продукції дорівнює аналогічним показникам столиці України міста Києва, проте його екологічний стан є великою проблемою для його мешканців. Сьогодні у Кривому Розі з метою зменшення обсягів відходів виробництва підприємства застосовують технологію розкривних порід для засипки зон обвалення шахт та кар'єрів, будівництва хвостосховищ, виробництва щебеню, ремонту автомобільних доріг тощо.

Список використаних джерел:

1. Криворізький ресурсний центр // ІРС Інформаційний ресурс [Електронний доступ] <http://www.krogerc.info/ua/ecology/airpollutants.html>
2. Голиков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії. – К.: Либідь, 1997. – 320 с.
3. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навч. посібник. – Ірпінь: Нац.ун-т ДПС України // Горленко І.О. Тарангул Л.Л. та ін., 2007. – 275 с.

Лобода Н.С.

доктор географічних наук, професор;

Куза А.М.

*кандидат географічних наук, асистент,
Одеський державний екологічний університет*

ПРОЯВИ ДІЇ СКАНДИНАВСЬКОГО КОЛИВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

У сучасному світі актуальним є питання змін кліматичних умов. Головним чинником формування клімату виступає радіаційний баланс у системі «земля – атмосфера». Важливою складовою даної системи є Світовий океан, який